

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cü il 28 fevral (Cümə günü) tarixli 125-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

AZƏRBAYCAN

İNNA LİLLAHİ VƏ İNNA İLEYHİ RACIUN

Hüseynqulu Rzayev Sarabski (artist) öz zövçəsi Əzizə xanımın vəfat etdiyini kamali-hüzün və təhəssürlə [böyük bir hüzn və kədər-lə] öz qövüm-əqrəbə və dost-aşınlarına xəbər verir. Cənabə bu gün səhər saat 1-də Çənbarəkənd küçəsində (3-üncü ispuskda) özünün 8-inci nömrəli evindən qaldırılıb məscidə aparılacaqdır.

48

YENİ BÖHRAN

“İttihad” fırqəsinin [partiyasının] Fətəli xan kabinetinə qarşı çıxışına rəğmən Parlaman məzkur [deyilən] kabinetə etimad göstərməklə bu kabinetin fəaliyyətinin məmnun qaldığını bildirdi. Lakin Azərbaycan Hökuməti təşəkkülün günden bəri bir və qədar ağır zəhmətlərə qatılmış olan Fətəli xan həzrətləri bunun üstündən bir də cürbəcür dedi-qodu lar arasında qalmaqla, canının biliklülüyə [tamamən] istirahətdən düşüb də əsəbi bir hal peyda etməsələ bədəninin yorunuc alması böyük bir ehtiyacı olduğunu hiss edib, zimamə-hökuməti [hökumət cilovunu] özge bir ələ ötürməyə qərar verdi.

Yeni vücuda gəlmiş olan Azərbaycan Hökumətinin birinci Rəisi-vüzarası [Baş nazir] olmaqla, Azərbaycan tarixində mühüm bir mövqe olan Fətəli xan həzrətləri, bu yeni dövlətin vəziyyətini taxta-parələrdən əmələ gəlmiş bir gəmiyə təşbəh edirdi [bənzədirdi] ki, bu kimi fırtınalı bir gündə dərya üzərində hər saat və hər an dağa-daşa çırpılıb dağıla bilmək təhlükəsi qarşısında qalmış, bütün ümidini gəmiçinin ustadlıq və məharətinə bağlamışdı.

Vaqaın [doğrudan da] gənc dövlətimizin halını bu səhəbat [oxşarlıq] təsviri ilə göstərməyə Fətəli xanın haqqı vardı. Daxili rəhbəri-inzibatıyaları [inzibati bağları] bərkidilməmiş dövlətimiz taxta-parələrdən əmələ gəlmiş bir gəmi; mühitimizdə hökmfərma olan [hökm sürən] anarşi bir dəniz fırtınası; içimizdə və çölümüzə pusquda duran düşmənlərimiz isə dağlar və daşlar və sıldırımlar.

Pas, bu zəif gəmini bu fırtınalı gündə bu dağın, bu daşın arasında salamat keçirmək və sahili-nicata çıxartmaq gəmiçiliyini Fətəli xan həzrətləri öz boyununa götürməyi qəbul etdi və qəbul edib də gəminisi kamali-ehtiyat və ehtimam [diqqət] ilə aparıb hələ sahili-nicata çıxartmadısa da, fırtına sakit olana qədər dağa və daşa vurmaya bunların arasında keçirdi və bu ustadlığında böyük bir məharət göstərdi.

Bu gün gəminiz hələ dənizdədir. Lakin dənizin fırtınası sakit olubdur və qorxulu dağlar və daşlar[ın] daxi salamatlıqla keçirilibdir. Doğrudur, fırtına gənə təzədən qalxa bilər və sualtı və süəstü dağlara və daşlara təkrar toxunmaq təhlükəsi də gələcəkdə gənə meydan ala bilər. Fəqət, təkrar edirik ki, bu halda dəniz əvvəlki halına nisbətən sakitdir. Ondən əlavə, gəminizin taxta-parələri, yəni daxili rəhbərlərimiz bir-birinə möhkəmləşibdir və əlavə dağa-daşa çırpılmağa qarşı da gəminizi qoruyacaq xüsusi bir sipərmiş vardır. Deməli, əvvəlki itziab və təşviş məhəl [yer] yoxdur.

Pas, gəminizi bu hala qədər salamat gətirmiş olan gəmiçimiz bir bu qədər çəkməmiş olduğu zəhmət və əziyyətlərdən dolayı canının istirahətə möhtac olduğunu hiss edərkən sükanı özgəsinə tapşırımaq istədi.

Yorulmuş bir can üçün istirahət lüzumu o qədər vəzəh [açıq-aşkar] bir əmədir [işdir] ki, bu lüzumiyəti nəzərə al[ın]maq istihadə möhtac olan canın bədxahı olmaq deməkdir. Halbuki Fətəli xan həzrətlərinin bədxahı həmişə heç bir haqq və sahalıyyətimiz yoxdur və olsaq da nəşükürlük təhməti üzərimizdə layiq görünür.

Xan həzrətlərinə istirahət üçün fürsət verib də istirahət bə'dində [istirahətdən sonra] bərkimiş və rahatlanmış qüvvələrlə təkrar vətən və millət yolunda mühüm işlər görəcək ümid və təəsüli ilə, idarəyi-ümuri-dövləti [dövlət işlərinin idarəsinə] başqa bir ələ tapşırımaqlığımız lazım gələcəkdir.

“Başqa bir əl” seçmək vəzifəsi Parlaman sədrinin üzərindədir. Onu təsdiq etmək isə Parlamanın səvvəbdinə [razılığına] bağlıdır. Hər halda, Fətəli xanın yerinə oturaacaq bir şəxsi seçərkən iki mühüm şərt var ki, onları daima nəzərdə tutmalıdır. Əvvəla budur ki, seçilən zat, müqtədir olsun və bunun bu iqtidardan heç olmasa Parlaman əksəriyyətinin – peşin olaraq [qabaqcadan] – vüqufu və ittilatı [bələdliliyi və xəbəri] olsun. Vailla [yoxsa] hərçə badabad [nə olur-olsun] bir adam seçmək və “Görək bu necə işləyəcək?” – deyə bərayi-ımtahan [ımtahan üçün] məqami-rəyəsətə mindirmək və bu sahlıkarlıqla [səhlənkərliklə] millət və vətən başında “ımtahan meydanı” açmaq əməlini, hal və övzəyə [vəziyyətə] yaraşan hərəkatlərdən ədd [hesab] etmək olmaz. Seçilən adam, təkrar edirik, bacarıq və candil ilə iş görmək layəqətinə Parlaman əksəriyyəti tərəfindən şəyani-ətibar və etimad [etibar və etimada layiq] olmalıdır.

İkinci şərt olaraq bunu nəzərdə tutmalıdır ki, seçilən adam bacarıq və işgörenlikdən əlavə bir də sahibi-təcürbəli olmalıdır. Böylə ki, iş başına keçən kimi, işin nerədə və nə məqamda dayandırılmış olduğunu dərk edib də toxtalmış işin davamına şüru etsin [girisşin], nəinki əhvalatdan bixəbər olub da, bir də təzədən başlamaq məcburiyyətində qalsın. Təzədən ancaq o iş başlanar ki, hələ indiyə qədər başlanmayıbdır. Başlanmış işlər isə nöqsanəti rəf edilmək [aradan qaldırılmaq] şərtinə davam etdirilməlidir.

Bu iki şərt üzrə seçilmiş olacaq zat isə burasını nəzərdə tutmalıdır ki, fırtına içindən və daşlar arasında Fətəli xan həzrətləri tərəfindən salamatlıqla keçirilmiş olan gəminiz bu gün nisbət eyyəbi ilə sükun [sakit] bir dəniz içində üzməkdə olmaqla bu gün-səhət təkrar qopmaq ehtimalı meydana olan fırtına qorxusunun tamamilə təmin edilmiş deyildir. Ona görə, bu sakitlikdən əcələ ilə layiqincə istifadə edib də gəminizi bir hala salmalıdır ki, dedikə möhkəm və mətin olub, fırtına dalğalarının hücumlarından və suiçi daşlarına toxunmaq təhlükəsindən əsla qorxmasın. Böylə ki, gəmi əhlinin – ki vətən övladından muraddır – idarəni sahibi-iqtidar və təcürbəkər bir əldə görüb də Sədi əleyhırəh-mənin ağzi ilə:

“Çə bəz əz möuce bəhr anra
Ke darək Nuh kaştiban!”
- deyəcək qədər etimad və əməniyyəti olsun.

Hacıbəyli Üzeyir

AZƏRBAYCAN MƏCLİSİ-MƏBUSANINDA

12-inci iclas

(keçən nömrədən mabə'd)

Sədr - Növbədəki məsələ Hərbiyyə Nəzarətinin məvaqeyi-məmuriiyyətlərinə [ştatlarına] verilən isimlər barəsindəki qanun layihəsidir.

Söz Qara bəy Qarabəyovundur. Bir də ərz etməliyəm ki, Hərbiyyə nazirimiz həyatının qismi-ə'zəmini [böyük hissəsini] Rusiya daxilində keçirdiyindən və məruzədə bir çox xüsusi is[ti]lahlar [terminlər] olduğundan, onları türkçə deməyə qadir deyildir. Ona görə özü rica edir, mən də öz tarafımızdan təvəqqe edirəm buğünülüyə istisna olaraq izin verəsin mətləbini rusca söyləsin. Çünki mətləb əhəmiyyətli və türk dilində mühüm mətləbləri izah etməməyəkdir.

Səslər - Qəbuldur, qəbuldur!
Qarabəyov (İttihad) - Bir neçə gündən bəri Hərbiyyə Nəzarətinin büdcəsinə Müdafiyyə-milliyə komissiyasında hər bir təfsilatı ilə baxılmışdır. Lakin burada hər bir məsələ söylənilməz; çünki əsgərə dair məsələlər açıq məclisdə müzakirə edilməz. Yalnız münəmə olaraq davairdəki [şöbələrdəki] qulluqçuların miqdarı ilə əlavələri məəs söylənə bilər. (Okuyur)

Azərbaycan Cümhuriyyəti Hərbiyyə müdiriyyəti dairələr və əsgəri kütlələr təşkilatı layihəsinə cəvəl

- 1) Hərbiyyə Nəzarəti və Ordu dairəsi rəisi (general-kvartir-meyster) dairəsi heyəti;
- 2) Ordu dairəsində təhəri [axtarış] və tədqiqat şöbəsi;
- 3) Ərkani-hərbiyyəyi-ümumiyyə rəisi dairəsi heyəti;
- 4) Ərkani-hərbiyyəyi-ümumiyyə müxəbirat [rabita] şöbəsi;
- 5) Hərbiyyə Nəzarətində idarə və ləvəzim [təsərrüfat] müdiriyyəti;
- 6) Hərbiyyə Nəzarətində mühümət və cəbbəxana dairəsi;
- 7) Ərkani-hərbiyyəyə istehkəm şöbəsi;
- 8) Ərkani-hərbiyyəyə topoqrafiyyə şöbəsi;
- 9) Hərbiyyə Nəzarətində Divani-hərb [Hərbi məhkəmə] heyəti;
- 10) Azərbaycan Divani-hərbi heyəti və onun Müddəyi-Ümumi nəzarəti [Prokurorluq nəzarəti];
- 11) Azərbaycan Cümhuriyyətinin Sih-hiyeyi-hərbiyyə şöbəsi;
- 12) Gəncədə Hərbiyyə xəstəxanası heyəti;
- 13) Hərbiyyə baytəriyyə şöbəsi;
- 14) Dəmiryollar və sular üzərində əsgərlər sövq edici müdiriyyət heyəti;
- 15) Gəncədə Məktəbi-hərbiyyə heyəti;
- 16) Mərkəz komandanlığının heyəti (məhəlli briqada);
- 17) Zirehli qatar heyəti;
- 18) Gəncədə mərkəz komandanlığı heyəti;
- 19) Süvari fırqə qərəgahı heyəti (süvari diviziyası);
- 20) Azərbaycan dörd yüzli süvari süvarinin heyəti;
- 21) Mühüməti-nariyyə və cariyyə [odlu və soyuq silahlar] emalatxanası heyəti;
- 22) Mühüməti-nariyyə və cariyyə deposu heyəti;
- 23) Topçu briqada müdiriyyəti heyəti (Qolodur);
- 24) Xəff üç batareyalı və obus (qalubici) iki batareyalı topçu fıraqəsi [diviziyası] heyəti;
- 25) Üç batareyalı cəbəl fıraqəsi [dağ diviziyası] heyəti;
- 26) İki batareyalı süvari topçu fıraqəsi heyəti;
- 27) Dörd toplu xəff batareyalı heyəti;
- 28) Dörd toplu obus batareyalı heyəti;
- 29) Dörd toplu cəbəl batareyası heyəti;
- 30) Dörd toplu süvari batareyası heyəti;
- 31) Topçu fıraqəsi parkı heyəti;
- 32) Xəff toplu parkı heyəti;
- 33) Dörd toplu cəbəl batareyası parkı heyəti;
- 34) Piyada fırqə ərkəninin [piyada diviziyası qərəgahının] heyəti;
- 35) Azərbaycanca üçüncü qisimdən işə deposu heyəti;
- 36) Azərbaycanca üçüncü qisimdən işə məqazini heyəti;
- 37) Avtoqəyim şöbəsi;
- 38) Üç taburlu piyada alayı heyəti.

İnzalar: Komisyon sədri general-leytenant Şıxlinski. Üzvlər: general-mayor Qacar, general-mayor Tlexas, miralay [polkovnik] Ağalarov, miralay Qacar, minbaş [mayor] Vəkilov.

Komissiyoda iştirak edənlər: miralay Salimov, miralay Serebrenkova, ərkani-hərb [qərəgah] rəisi: Salimov.

(Məmurların miqdarı və məaşları dəxi oxunmuşdur.) Bunların həpsini nümunə üçün söylədim. Çünki qədrini söyləmək lazım deyildir. Ancaq idarələri zikr etdim. Bizim komissiya təklif edir ki, Hərbiyyə Nəzarətinin büdcəsi böyləcə qəbul edilsin. (Çünki Nəzarətin büdcəsinə hökumət və komissiya əlavə olaraq bir çox məmurların məaşını daha artıq təyin etməyi lazım bilmişdir.) Bu idarələr gələcəsinə tərtib verilməlidir. Artıq adam və artıq xərc yoxdur. Əsgəri iş mühüm bir işdir. Bu xüsusda biz fədakarlıq edib xərcdən qaçmamalıyıq. İnşallah, işimiz gəldikcə yaxşı olar. Komissiyamız bu layihənin qəbulunu təklif edir.

Sədr - Söz Hərbiyyə naziri Səməd bəy Mehmandarovundur. Mehmandarov - (Ümumi, şiddətli və sürəkli alqışlarla istiqbal olunaraq [qarşılanaraq] kürsüyü-xitabətə gəlir və rus dilində su nitəyi irad edir. Nitəyi gələcək nömrədə verəcəkdir.)

Sədr - Söz Musa bəy Rafiyevindir. Rafiyev (Müsavət) - Möhtərəm məbuslar! Mən Müdafiyyə-Milliyə komissiyası [Milli Müdafiyyə komissiyası] sədri olmaq həsəbi [səbəbi] ilə bu barədə bir neçə söz demək istəyirəm. Siza məlumdur ki, biz Azərbaycan türkləri əsgəri vəzifədən kanarda qalmışıq. İndi övzə [vəziyyət] bizi əsgəri işə qarışmağa və əsgər düzəltməyə məcbur etdi və məlumdur ki, bu iş nə qədər pis bir zamanda başlandıq. Hər tərəfdə vuruşma, pozğunluq, hərə-mərəc, əlbəttə, böylə zamanda çox nöqsanlar olar. Əsgər işini biz əvvəlcə türk qardəşlərimizə həvalə etmişdik ki, bizim üçün əsgəri qüvvə təşkil etsinlər. Biz heç vaxt türklərin xidmətini unutmuruz və təşəkkür edirik. Hərgah, əsudə bir zaman olsaydı, bu işləri müntəzəm bir surətdə əmələ gətirmək mümkün idi. Deyərlər ki, türklər gedərkən hər bir şeyi başına buraxıb getdilər. Məlumdur ki, 10-15 il müddətində evindən ayrı dölmüş qəbir yerindən tərpəndiyi zaman böylə şeylər gözələmək olar. Türklərin bu nöqsanları bizim onlara olan təşəkkürümüzə əzalda bilməz. (Mərkəzdən alqış) Bir də onu deyirik ki, müfəttisler [fitnəkarlar] ara qarışdırıb xələl qatmaq məqsədilə hərbiyyə işlərimiz barəsində danışırlar ki, guya komanda türk dilində deyil, rus dilindədir, əsgərlərə pis baxırlar və sairə. Bunların hamısı iftirdir.

Komanda türk dilindədir. Əsgəri işlərimiz öz yolu ilə gedir. Bu iş bizdə təzə olduğuna görə təcürbəmizin azlığından, əlbəttə, nöqsan olacaqdır. Amma yəne təkrar edirik ki, əsgəri işlərimiz düz yol ilə gedir və gedəcəkdir. Əminiz ki, az bir zamanda özmüzi daxilə və xəricə müdafiyyə və mühafizə etmək üçün lazımı qədər əsgəri qüvvəməz olacaqdır. (Alqış)

Sədr - Söz Aslan bəy Səfikürdlündür.

Səfikürdlü (sosialist) - Hazarət! Bilirsiniz ki, hər bir yerdə, hər bir əhali arasında yeni ordu təşkil edildikdə qüsurlar olubdur. Köhnə hökumət dövründə əsgəri işlərimizdə nöqsanımız olduğu doğrudur. Fəqət, Hərbiyyə naziri iş başına gələndən sonra o qüsurları rədd etmişdir. Gündən-günə əsgərlərimizin eyni açıldı. Əsgəri işlərimizin fəna bir halda olduğunu nazirimiz əhəlidən qızdırmayı. Heç bir millətdə görünməmişdir ki, əsgərlikdən qaçanlar öz başları ilə geri qayıdaraq orduya daxil olsunlar. Amma bizdə əsgərlikdən qaçanların ədədi azalmaqla bərabər, qaçanlar da qayıtmacaqdırlar. Bu, öz hüququnu anlamaq məsələsidir. Doğrudur, یرalı [qabaqlar] əsgər arasında əcliq var idi. İndi isə çörək, çay və qand verilir, hətta nazir həzrətləri buyurdular ki, xəstəlik olmamaq üçün qızdırmalı yerlərdə qənd payları artırılmışdır. Camaat bunları görüb anlaşı. Əhali anlamışdır ki, öz hüququnu ancaq silahlə saxlaya bilər. Odur ki, əsgərlikdən qaçanı döyüb əzirlər. Bir millət öz cümhuriyyət və istiqalyyətinə müdafiyyə üçün cüdəs (süngüsü), cavan əsgərləri, inqilabçılarını olmalıdır, nəinki tək bir əsgər, bəlkə istiqalını müdafiyyə etmək istəyən bütün millət silaha sarılmalıdır. Ələlxüsus, indiki zamanda ki, nəinki xaricdən, nəinki deniklər, hətta içimizdə də qəna qüvvələr var ki, bizi hər zaman yığıb, puç etmək istəyirlər. (Soldan və mərkəzdən alqış. Səslər - Doğrudur, qəhr olsunlar, rədd olsun xainlər!) Əsgəri işlərimiz haqqında təqdim olunan layihədə komissiya dediyi kimi artıq bir şey yoxdur. Əsgəri məmurlara lazımı miqdarda məvacib verməlidir. Artıq da vermək lazım gəlsə, verməlidir. Veriləcəkdir də. Bunların həpsinə razıyıq, amma bir təvəqqe-niz var. Bu pullar məllət xəzinəsində millətdən məşəqətlə qəpik-qəpik yığılım pullardır. Bu pulları da millətdən öz oğullarına sərf etməlidirlər. Kəndçilərdən qəpik-qəpik yığılım pulları sərf eddikdə qənaət etməlidir.

Sosialistlər fraksiyası tərəfindən deyirəm ki, namuslu, qeyrətli və şücaətli zabit və əsgərlərimizdən ötrü hər nə lazım olsa, verəcəyik. (Şiddətli alqışlar)

Səslər (Mərkəzdən) - Yaşasın sosialistlərimiz!

Layihə səsə qoyularaq müttəhidlüləy [yekdililiklə] qəbul olunur və Hərbiyyə naziri həzrətləri salondan getdikdə gurultulu alqışla təşyi olunur [yola salınır].

(bitdi)

SÜLH ƏTRAFINDA

Böyükəda müşavirəsi

Havas acentəliyi təsdiq edir ki, Amerika heyəti Böyükəda konfransı haqqında Vilson təklifinin mə'qul [ağlabatan] olduğuna əmindir.

Böyükəda konfransının dəvət edilməsi səbəblərindən biri də Müttəfiqlər tərəfindən Rusiyaya verilən və qaytarılması bolşeviklər tərəfindən rədd edilən böyük məblağların geri alınmasını təmin etmək arzusudur. Rusiyanın borcunu boynuna almaq müzakirə ediləcək məsələlərdən ümdəsidir.

Gürcü heyəti-mürəxxəsəsi

Tiflisdə olan İngiltərə heyəti Gürcüstan Hökumətinin Xariciyyə nazirinə böylə məlumat göndərmişdir: "Parisə Sülh Konfransına gədən Gürcüstan heyəti-mürəxxəsəsinin [nüməyanda heyətinin] hal-hazırda harada olması barəsindəki sualına xəbər verərək, [Nikolay] Çxəidze və [İrakli] Sereteli İstanbuldan Parisə azimət etmişlərdir [yola düşmüşlər]. Heyəti-mürəxxəsənin qalan hissəsi hələ İstanbuldadır."

İran ermənilərinin heyəti-mürəxxəsəsi

Paris Sülh Konfransına İran erməniləri tərəfindən Avanesxan Masbalyan və Mikael Varandiyani intixab edilmişlərdir [seçilmişlər].

Sülh Konfransı komissiyalarında

"Tayms" qəzetininin siyasi müxəbiri [müxbiri] Parisdən xəbər verir ki, Sülh Konfransının heyəti-rüəsası [rəyəsət heyəti] Sülh Konfransı komissarları isinin mümkün qədər tezliklə یرalı getməsi məsələsi ilə məşğuldur. Ancaq bir tək Cəmiyyəti-Əvqam [Millətlər Cəmiyyəti] komissiyası öz vəzifəsinə işə etmişdir. Fəhla məsələsinə baxan komissiya Brays tərəfindən təqdim olunan layihəyə bəxəmmisdir. Liman, su yolları və müharibə məsuliyətinə baxan komissiya başqa komissiyalar təşkil etməklə məşğuldur.

Lloyd Corc

Klemansonun indiki halına görə Lloyd Corc təcili surətdə Parisə dəvət edilmişdir. Bu günlərdə Lloyd Corc Londondan azimət edəcəkdir [yola düşəcəkdir]. Klemansonun bilmərrə [tamamilə] konfrans işlərindən əl çəkməyəcəyinə ümid vardır. Konfrans idarə etməsi İngiltərə nazirinə təpşiriləcək olarsa da Klemanso xərxəbədə da [yörəngə-döşəkdə də] olsa, konfrans işlərində bir qədər iştirak edəcəkdir.

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

Amerikanın Almaniyyəyə borc verməsi

Berlin qəzetələri yazırlar ki, Parisdə nəşr olan "Tan" qəzetəsinin məlumatına görə, Amerika Hökuməti Almaniyyənin Amerikada mäsədərə edilmiş əməli rəhəndə [mallarının girovunda] olaraq Almaniyyəyə ərzəq şeyləri və xammallar almaq üçün milyardlarca borc verə biləcəyi təklifini etmişdir. Fransa qəzetəsi Amerikanın bu təklifinə Fransa manəfiyyəinə xələl və Müttəfiqlərin qalibiyyətini təhdid kimi baxır.

Ukraynada

Fevralın 23-ündə Çerniqovdan xəbər verirlər ki, Ukrayna əsgərləri Korosteni işğal etdiklərinə görə, Volinsk quberniyasında kəndlilərin və fəhəllərin üsyanı gəldikcə şiddət etməkdədir. Petlyura tərəfindən göndərilən əsya dastələri üsyanı daha da şiddətləndirirlər. Petlyura dastələri kəndliləri qarat edib nizamsızlığa bais olurlar.

Poznan hadisələri

General Düpon Berlingdən Varşavaya varid olub Varşavada olan Almaniyyə heyətində Poznan hadisələri haqqında məlumat vermişdir. General Düpon sərhəd qoyulmasından ötrü mütarikə şəraitinin [atəşkas şərtlərinin] ifasına nəzarət yetirmək üçün müvəqqəfətdən Poznanda olacaqdır. Bu sərhəddən Almaniyyə əsgərləri kəçməməlidirlər. Lakin Polşadan verilən məlumatlarda almanların bu tərəfdən hücum etdiyi göstərilir.

Qafqaziyada

Bolşevik Mətbuat Bürosu xəbər verir ki, Pyatigorskdan gələn bir nəfər bolşevikin rəvayətinə görə, kazaklar min nəfərlik bir əsgəri dəstəyə və bir dana uzaqurvan topa malikdirlər. Svyatoy Krestdən

Türk və islamlığa müfid məqalələrə sahifələrimiz açıqdır.

Dərc olunmayan övraq iadə edilməz.

Dərc edilən məqalənin müfəfatını idarə təyin edir.

Abunə şəraiti:

Baki üçün 1 aylığı 18 rublə,
2 aylığı 32 rublə, 3 aylığı 45 rublə,
Qeyri şəhərlər üçün 1 aylığı 20 rublə,
2 aylığı 35 rublə, 3 aylığı 50 rublədir.

Elan fiat: sətəri 3 rublə. Kərratla gədən elanlar üçün güzəşt edilir.

qəti-əlaqə etmiş [əlaqəsi kəsilmiş] və dörd günlük azuqəsi olan bolşevik qoşunları Proxladını istasyonuna qədər geri çəkməyə məcbur olmuşdur. Petrovska səpəmə yatalaq və ispanka xəstəliyi hökmfərmədir [hökm sürməkdədir]. Əsirlərin rəvayətinə görə, kazak ordusu çılpaq, ac və müharibədən yorulmuşlardır.

Klemansonun səhətinə dair

- Həkimlər deyirlər ki, hərcənd Klemansonun yarası çox xətrəli [təhlükəli] idi isə də, fəqət əhvalı yaxşıdır. Şimdi anlaşılır ki, güllə ürəyinin yuxarı hissəsinə toxunmuşdur.

- Klemansonun yaranılması münasibətilə göndərilən teleqraflar cümləsində ingilis sosialistlərinin teleqrafı da vardır. Bundan əlavə, İtaliya kralı Klemansoya bu məzmununda bir teleqraf göndərmişdir: "Zati-əllarinizə edilən suiqaşsədən dolayı fəvqaladə mütəəssir oldum. Tezliklə səhəhtyab olmanızı [sağalmanızı] arzu edirəm."

Eysnerin qətlinə dair

Eysnerin qətili Münxenə böyük həyəcana səbəb olmuşdur. Bu münasibətlə böyük qəzetə idarələri qarşısında nümayişlər qurulmuşdur. Eysner Bernədə qayət cəsarətli bir nitə söylədikdən sonra böylə faciəli surətdə qətl ediləcəyini gözləyirdi. O Almaniya Müttəfiqlər əsirləri ilə fəna müəmiəle edildiyini söyləyərkən, Almaniyanı məsul hesab etmişdir. Eysner nitənin axrında demişdi: "Mən bu nitəyi irad etməklə özümə edam cəzasını imza etmişəm." Eysnerin qətili ilə Almaniyanın bir çox yerlərində həyəcan artır və anarxistlərə bolşeviklərə bir yerdə çalışmağa meydan açılır.

- Peştəda polis ilə bolşeviklər arasında müsədimə [toquşma] vəqə olmuşdur. 4 nəfər ölmüş və 20 nəfər yaralanmışdır. Bütün əhali həyəcan içindədir. Bolşeviklər Parlamanə hücum edərək hökuməti istefaya məcbur etmək fikrində olmuşlardır. Parlamanə gədən küğələr qoşun və polis nəfəratı ilə işğal edilmişdir.

- Almaniya Məclisi-Müəssisəsi iclasında Şeydeman məlum etmişdir ki, Münxənda qətil vətəndaş müharibəsi gədir.

Leninin əmrı

Petroqradd qəzetələri Leninin bəyannaməsini elan edirlər. Lenin Almaniya, Avstriya, Lehistan [Polşa] və Finlanda bolşeviklərinə müraciətə onları gələcəkdə in'iqad edəcək [keçiriləcək] bolşevik qurultayına dəvət edir.

- Petroqradda olan bütün Çin bolşeviklərinin başçısı və onların diktatoru bir çox cinayətlərdə ittihadla qətl edilmişdir.

Bükreşdə bolşevizm

Bükreşdə olan işsiz əmələ [fəhla] və bolşeviklərin iclasında qərar verilmişdir ki, bilataxir [dərhal] bütün əməllər silahləndirilsin. Bu qətnamədən sonra 300 bolşevik idarəyə gəlmiş və oranı talan etmək istəmişlərdir. Bu kütləni polis və qoşunlar qarşılamışlardır. Evlərdən atılan güllə ilə iki polis nəfəri qətl edilmişdir. Hökumət qoşunları pulemyot atəşi açmış, sonra iş ciddi müsədiməyə nəfər olmuşdur [toquşmaya çevrilmişdir]. 4 polis nəfəri ölüb, 17 nəfər yaralanmışdır. Nümayişçilərdən 68 adam yaralanmışdır. Bolşeviklər ümumiyyətlə həbsə alınır.

Almaniya

Almaniya Avstriya Xariciyyə naziri Bauer fevralın 22-sində Vyanaadan Veymara varid olmuşdur [gətməmişdir] ki, Avstriyanın Almaniyyəyə mülhəq olması [birləşməsi] barəsində qəti surətdə danışıqda bulunsun. Qəzetlər yazırlar ki, Avstriyanın almanlarla məskun qismi siyasi cəhətdən Almaniya ilə birləşdikdən sonra bu iki qitə bir böyük həl [sədd, manea] rəli olunaçaqdır.

QƏZETƏLƏRDƏN

Vladıqafqazda

Vladıqafqazda zabitlər və 45 yaşına qədər hamı əsgəri xidmətçilər xidmətə dəvət edilir. Hər bir xidmətə gələn, müharibə zamanında harada xidmət etdiyi və inqilab əsnasında nə ilə məşğul olduğu barəsində məlumat verməlidir.

Dar ağcaqları

Tersk oblastından gələnlərin rəvayətinə görə, Könüllü ordu dastələri işğal etdikləri osetin kəndlərində bir çox bolşevikləri və bolşeviklərə həddən [artıq] rəğbəət göstərənləri əsmişlərdir. Vladıqafqaz meydanında dar ağacı qurulmuşdur. Vladıqafqaz şəhərinin sabiq komissarı Sorokin əsmişdir. Vladıqafqazda axtarış və həbs davam edir.

Bryanskinin işğalı

Kaspiyski dəniz kənarında vəqə Bryanski şəhəri general Denikin ordusu tərəfindən işğal edilmişdir. Bolşevik qüvvələri qətiyyəh [qəti surətdə] pərişan edilmişlərdir.

VÜKLA ŞURASINDA [NAZİRLƏR KABİNETİNDƏ]

- Ticarət və Sənaye nazirinin təcili məxaricat üçün 200000 rublə təxsis [ayrılması] barəsindəki məruzəsindən sonra qət edilmişdir [qərarə alınmışdır]:

Hökumət İttiharındakı 20 milyon fonddan Ticarət və Sənaye Nəzarətinə 200000 rublə buraxılış. Fəqət işbu məbləğ hökumətin əvvəl şubət qərərdədi üzrə sarf ediləməlidir.

- Xariciyyə Nəzarətinin miralay [polkovnik] Qarqəletlini Azərbaycan Hökuməti nəzdində Gürcüstan nümayəndə[s]i (atəşe) qəbulu haqqında məruzəsindən sonra qət edilmişdir:

Müəmiəleyh Qarqəletlini Gürcü

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cu il 28 fevral (Cümə günü) tarixli 125-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

Hərbiyyə nazirinin məruzəsini təsvib etməklə ona tapşırılmalı ki, lazım olacaq tədbəddülat [dəyişiklik] ilə təsdiq üçün Məclisi-Məbusana təqdim etsin.

- Hərbiyyə nazirinin at səfərbərliyi barəsindəki məruzəsindən sonra qətd edilmişdir: Hərbiyyə nazirinə tapşırılmalı ki, at yığmaq qanununu təcdid etdirlsin [yeniləsin].

NƏZARƏTLƏRDƏ [NAZİRLİKLƏRDƏ]

Masai Nəzarətində

Masai [Əmək] Nəzarəti Tağıyev fabrikanı müdirlərinə mürciətən məlum etmişdir ki, Nəzarətdə alınan məlumata görə, fabrika müdiriyyəti fəhlələri külliyyəti surətdə xidmətdən əzl [kənar] edir. Nəzarət müdiriyyəyə əlam etmişdir [bildirmişdir] ki, fabrikanın halı xüsusi sənayə komisiyonu tərəfindən təhqiq edilməyənədək fəhlələri çıxarmaq olmayacaqdır.

Dövləti Müfəttişlikdə

Dövləti Müfəttiş Həsənada həzrətlərinin məlumatına görə, Ərzaq Nəzarəti ilə İran, Orta Asiya ilə ticarət və sənayə müəssisəsi miyanında əqd edilən [arasında bağlanan] müqavilənamələr rüsum vergisi qaydası ilə aparılmışdır. Habelə, Azovski-Donski Kommerçeski Bank ilə də əlaqə də müşahidə olunmuşdur. Dövləti Müfəttiş bu barədə Maliyyə Nəzarətinə məlumat vermişdir.

Dövlət Müfəttişliyində

Dövlət Müfəttişliyi Nəzarətini idarə edən Əliağa Həsənada cənabları Maliyyə Nəzarətinə mürciətlə təvaqə etmişdir ümumi təqaüd nizamnaməsi ilə bərabər, yeni zamanın Cümhuriyyətin hökumət müəssisələrində xidmətdən çıxan əşxas [şəxslər] üçün təqaüd müavinəti haqqında da müvafəq qənuallar hazırlayaraq təsdiq üçün hökumət və Məclisi-Məbusana idxal etsin.

- Dövləti Müfəttişlik naziri Həsənada həzrətləri Məclisi-Məbusana idxal edilmək üçün müfəttişlik və təftişatə dair qənuun layihələri tərtibi ilə məşğuldu.

- Dövləti Müfəttiş amri mövcübinca [əmrinə əsasən] Ərzaq Nəzarətinin hesabət, naədiyyə, ərzaq, mühimmat və qeyrə əhvalını təhqiq etmək üçün göndərilən komissiya öz işini bitirmişdir. Ən yaxın zamanda komissiya məruzə verəcəkdir.

Masai Nəzarətində

Baş Fabrika müfəttişi Masai Nəzarətinə mürciətən məlum etmişdir ki, hal-hazırda yeni müştərak [kollektiv] müqavilənamə tərtibinə başlanmışdır. Bundan ötrü Müfəttişlik nümayəndələrinə Masai Nəzarətinin fəhlə məsələsindən ötrü məlumat lazımdır. Müfəttiş Nəzarətdən isticavda bulunmuşdur [sorusmuşdur] ki, Nəzarət Ticarət və Sənayə Nəzarəti ilə bərabər Müfəttişlik nümayəndələrinin müşavirəsini davət etmək fikri varmı?

- Masai Nəzarəti Ərzaq Nəzarətinə mürciətən məlum etmişdir ki, Tağıyev fabrikanı qulluqçuları Masai Nəzarətinə mürciətən özlərindən ötrü bəzzaziyyə mali [arşın mali, parça] istəmişdir. Nazir həzrətləri özünün fabrikaya səfəri əsnasında fəhlələrin fəna halını gördüyünü daha məlum etmişdir. Nəzarət rica etmişdir ki, fəhlələrə mal buraxılsın.

XƏSARƏTİMİZİ KİM GÖSTƏRƏCƏKDİR?

Qəzetlərdən məlum olduğu üzrə, Lehistan (Polşa) əhalisina müharibədən 25 milyard zərər və ziyan dəymişdir. Bu məlumatı dürrüt və müəyyən qılmaq üçün Lehistanı yeni hökuməti artıq zəhmətlər sərf edib, mətlub [tələb olunan] vaxtdan da bir az irəli hazır edə bilmişdir. Mətlub vaxt indi Parijdə davam edən Sülh Konfransının in'iqadı [yığışığı], baş tutduğu günlərindən ibarətdir. Əcəba Lehistan xəsarəti ilə Sülh Konfransının nə əlaqə və rabitəsi ola biləcəkdir?

Siyasi məsələlərlə əlaqədar olan zəvət [şəxslər] bunu anlamışlar ki, Sülh Konfransında millətlərin hesabına baxılacaqdır, kimin əlaqəli və kimin verəcəli olduğu aşkar ediləcəkdir. Bunu hamından artıq sabiq Rusiya imperatorluğundan ayrılib da bu gün özlərinə istiqlalyyət kəsb edə [qazana] bilmiş millətlər düşünürlər ki, bir atanın övladı yekdigərindən [bir-birindən] ayrıldığı əsnada atanın tamam varidəti ilə bərabər, ümum məsarifi və borcuna da varis-dirlər. Hər kəsin öhdəsinə bir qədər vərsə düşəcəkdirsə, bir qədər də borc ədəsi düşəcəkdir. Oduq ki, qoçaq lehlər bunu hamından qabaq anlamışlar ki, Rusiyadan ayrıldıqları üçün Rusiyanın köhnə illərdə yaxud müharibə əsnasında Yevropadan aldığı düyünü-ümü-müyyadan [ümumi bərcdən] bir pay da Lehistanə düşəcəkdir. Bu payın miqdarını Sülh Konfransı müəyyən qılacaqdır. Hərgəh burada olmasa, Rusiyadan ayrılmış hamı qardaşlar bir gün sair bir məkənda məcburən hesabə otuруб da kimin nə qədər əlaqəli və verəcəli düşəlgəsinə müəyyən qılmalıdır. İştə həman bu düşəlgə fəqərəsi [məsələsi] Lehistan siyasiyununu [siyasətçilərini] hamından qabaq təşvişə salmışdır. Bunlar düşünürlər ki, Lehistanın verəcəyi müqə-bilində bir əlaqəli da vardır. Bu əlaqəli lehlilərin müharibə əsnasında küçər olduqları xəsarət və ziyanlardan ibarətdir ki, bunun da mükəmməl siyahıları tutulub ortalığa çıxmışdır.

Bu siyahıları kim başladı, tərtibinə haçan şüru olundu [başlandı]? Hangi üsul ilə başladılar ki, bu az bir zamanda mətləb hasil ola bilmişdir? Heyfa ki, bu sualların cavabını qəzetlərdə görmədik. Ləkin böylə məlum olur ki, bu işə mübaşir olanlar [girişənlər] konfrans günlərini nəzərdə tutaraq kamali-sürətlə işləyib, siyahıları vaxtdan da bir qədər irəli hazır edə bilmişlər. Xəsarətin miqdarı 25 milyard olmuşdur. Konfransa gedən Lehistan vəkilləri bu siyahıları ciblərinə qoyub kamali-təmkinlə Fransaya əzım olmuşlardır [yola düşmüşlər]. Söz yoxdur ki, konfransa Lehistan məsələsi müzakirə olunduğu halda həman siyahılar ciblərdən çıxarılib məclisə tədqim ediləcəkdir. Bizim də vəkillərimiz konfransa göndərilməmişdir. Amma cifiyada [təəssüf ki] Azərbaycan məsələsi müzakirəyə qonulduğu əsnada vəkillərimizin ciblərindən xəsarət siyahıları çıxmayacaqdır. Zira bunların tərtibi üçün heç də tədarük görülməmişdir. Əcəba müharibə əsnasında yaxud bolşeviklər[in] biza qəşqə qiyamından Azərbaycan əhalisi xəsarətə məruz olmağındır? Bakının Mart hadisəti, Şirvanın təruarı, Qarabəğ kəndlərinin məhv və nabad [yox] olması, Lənkəranın indiyyə qədar davam edən zalaləti kim bilir neçə milyardlıq bir xəsarətdir? Bunu bizim vəkillərdən soruşan olarsa, nə cavab verəcəklər əcəba? Təxminən cavab versələr qəbul olacaqdır? Cavab verməyib də sakitcə dayansalar bu da gülünc bir haldır ki, dardimizə çarə yapmayacaqdır. İştə bu məlumata vaxtdan diqqət olunmadı. Vəkillərimizin də buna dair dəyə biləcək bir şeyləri varsa, o da ümumi ibarətlərdən məxvuzdur [götürülmüşdür]. Ləkin bununla öhdəmizə düşə biləcək borclardan özümüzü kənara çəkə bilməyəcəyiz. Bizdən hesab istəyəceklər. Rus borcunun bir qədərini, bəlkə ən böyüyünü də Zaqafqaz cümhuriyyətləri arasında Azərbaycana havələ edəcəklər.

Bundan əlavə, bəzi rusların təəsvürüncə sabiq rus hökumətinin Azərbaycanda buraxdığı bir çox şeyləri, əmlakimüəhərrikanı [daşın-əmlakı] rus hökumətinə qayıtmalıdır. Söz yoxdur ki, rusların bu təklifi bizdən əlavə gürcü və erməni qonşularımızın da boynuna gəlib.

Bunun müqabilində bizim də ruslardan bir şey tələb etməyə haqqımız vardırmi? Əlbəttə vardır. İngilis komandası Bakıya daxil olar-olmaz dəf'ətən [dərhal] bir kontrol idarəsi tərtib etdi ki, türklərin Bakıya hücumu əsnasında əhalinin nə kimi xəsarətə düşər olduqlarını və bunun miqdarını müəyyən etsin. Bu idarə ciddi çalı-şıb vəzifəsini bitirməkdədir. Əcəba bu xəsarətin müqabil kimdən alınıb sahiblərinə veriləcəkdir? Komandanın verdiyi izahətdən anlaşıdır ki, bu zərərlərin hamısı Osmanlı hökumətindən tələb oluna-cəqdır. Böylə olan surətdə ədalət bunu tələb edir ki, Mart hadisətinin da xəsarəti indiki rus hökuməti bolşeviklərdən tələb olunsun. Zira sentyabr zərərlərini Osmanlı qoşunu törətdiyi kimi, mart xəsarətini də bolşevik qoşunu törətmişdir. Osmanlı hökuməti dəyişdi, "İttihad və Tərəqqi" ləğv olundu, yeni fikirli yeni bir hökumət gəldi. Bainhəmə [bununla belə] tələbat ləğv olunmayı, yeni hökumətdən tələb olunur – ki böylə olarsa – qoy Rusiyanın bugünkü bolşevik hökuməti dəyişsin yaxud dəyişməsin, bizim də tələbat ləğv oluna bilməz. Zərərdələrin haqqı özgələrininki kimi özlərinə çatsın.

Xülasə, bundan artıq sübuta ehtiyac yoxdur ki, borc məsələsində bizi də məhşər əyağına çəkəcəkdir. Bunun müqabi-lində biza də kimlərin borclu qalməsini indindən dəlil və sübutla müəyyən edəlim, məhşər günü hesab verəlim. Zənnimcə, Azərbaycan Hökuməti bu məsələni başlı-başına buraxmayıb, gec də olsa işə şüru etməlidir [başlamalıdır]. Tamam Azərbaycanda zərər-dələrin siyahıları düşgünə bir üsul ilə tutulsun, hazır olsun, əla-qəli qapımızi döydüyü halda onun biza verəcəyini də göstərəlim. Bəlkə borcumuzun bir qədərindən azad ola bilək.

Fərhad Ağazadə

BAKI XƏBƏRLƏRİ

Bələdiyyə İdarəsində

Daxiliyyə naziri Bələdiyyə İdarəsinə mürciətən məlum etmişdir ki, Bakıda əxzi-əsgər rəyəsəti [sərgərləri çətməsi idarəsi] olmadığından əxzi-əsgər işləri bir qədər ləyinqcə gətirmişdir. Buna görə də müvafəqəti bir əxzi-əsgərlik təşkil etməlidir ki, müvafəqəti olaraq əxzi-əsgər rəyəsəti qanunlarına tabe olsun. İşbu rəyəsət sədarət[inə] [sədrliyinə] müvafəqəti olaraq Daxiliyyə naziri həzrətləri Baş ərkanı-hərb [Baş qarəğah] zabiti Kalosovskini təyin etmişdir. Əzaliğə [üzvlüyə] isə Nəzarət tərəfindən bunlar gəstərilmişlər. Bələdiyyə İdarəsi nümayəndəsi, Bakı qəza əxzi-əsgər rəisi və Müfəttişlik nümayəndəsi.

Dəftərxana xidmətçiliyinə Bələdiyyə İdarəsindən və yaxud başqa sabiq idarələrindən qeyri-rəsmi surətdə dəvət etmək mümkün ola-cəqdır. İşbu məsələdən ötrü hələlik peşin [nəğdi; qabaqcadan] surəti ilə 5 min rublə Bələdiyyə rəisina göndərilmişdir.

Fəhlələrin halı

Bu günlərdə Azərbaycan Parlamanı Fəhlə komissiyası üzvü Cavad bəy Məlik-Yəqanov Balaxanı mədən dairəsinə gəzmə və fəhlələrin halını zeylədəki [aşğıdaki] qərar üzrə təsvir edir:

1) Şüşələri sağlın bir kazarmaya mədən dairəsində təsadüf olunmaz.

2) Xəstədən xali [çində xəstə olmayan] bir kazarma yox.

3) Doktor yox kimidir, bulnursə da xəstələri doktora aparacaq bir vəsaili-naqliyyə [nəqliyyət vasitəsi] yoxdur. Mədən sahibləri araba saxlamayırlar. Naxoşları yoldaşları arxalarına alıb doktora aparırlar. Xəstəxanada qətiyyəni dərmən, əlac olmadığından bu zəhmətə də səmərəsiz qalırl. Su yoxdur. Borular patladığında fəhlələr buğ [par] suyu içirlər. Bu su çirkli fiçilərdə [boçkalarda] saxlandığı üçün onsuz da şiddətli hökməfərma olan [hökm sürən] müsri [yoluxucu] xəstəliyin daha da güclənəmə[sinə] səbəb olacağı şübha-sizdir. Bu hallara Masai Nəzarətinin [Əmək Nazirliyinin] nəzərini cəlb edib, tezliklə bir çarə edilməsini arzu edizir.

İran müsəmirəsi

Şənbə günü martın 1-ində Bakı klubunun yay binasında Bakıdakı İran konsulu Məhəmməd xan Səidülüzəra cənablarının təşəbbüsü ilə "İttihad" mədrəsəsinin biçiz mütəəllimləri nəfina [kasib tələbələri xeyrinə] olaraq İran müsəmirəsi [tamaşası, konsert] tərtib ediləcəkdir. Müsəmirə axşam saat 8 tamanda başlanacaqdır.

Mühazirə

Bu gün fevral[in] 28-i axşam saat 5-də Binəqədi "Narodni domu"nda [Xalq evində] Türk Ədəmi-Mərkəziyyət firqəsi "Müsavət" tərəfindən Piri Mürsəlzadə cənabları zavod, mədən komitələri və fəhlə konfransı mövzusunda mühazirə oxuyacaqdır. Ümum əmələ [fəhlə] yoldaşların gəlmələri rica olunur.

Tələbələr iclası

Azərbaycanın Bakıdakı müsəlman tələbələri komitəsi öz yoldaşları olan ümum tələbələrə, edadiyyə məzunlarına (abituriyent) elan edir ki, keçən iclasın məbə'di [davamı] olaraq həmin cümə günü şubatın 28-i axşam saat 5-də Reali məktəbin binasında ikinci iclası təyin edilmişdir. Yoldaşlardan rica olunur vaxtında gəlsinlər.

Məhbusların şikayəti

Bakı İstinaf [Apeliyasiya] Məhkəməsinin müddəayi-ümumisi [prokuroru] qubernatorna məlum etmişdir ki, məhəlli [yerli] məhsxalərdə məhbuslar onlara verilən xörəklərdən narazidirlər. Təşmin [böylü] üzrə aldıqları bir girvənkə çörək onlara kifayət edəcək qədər də deyildir. Bundan əlavə, həmin çörək və xörəklər yaxşı deyildir. Müddəayi-ümumi baxmışlrdə özü məhsxanaları gəziddə məhbusların şikayətinə baxmış və onları haqlı görmüşdür. Böylə qənuunsuz-luqdan dolayı məhsxana naçalnikni müqəssir edilib. Müddəayi-ümumi qubernatorna mürciətən xəbsxanada nəzimsizlik olmasın deyə indindən naçalnikin əzl [ışdən kənar] ediləməsi rica etmişdir.

- Cümə günü cəmədiyüləvvəl ayının 28-ində 1338 sənəsi (fevralın 28-ində 1919-cu ildə) Hökumət Teatrosunda Hacıbəyli qardaşları müdiriyyətinin aktyorları tərəfindən bu mövsümdə ikinci dəfə olaraq təntənəli bir surətdə mövqeyi-tamaşaya qoyulacaqdır Zülfüqar bəy Hacıbəylinin yazmış olduğu məşhur "Aşıq Qərib" operası 8 pərdədə.

ƏRZAQ İŞLƏRİ

- Bakı Mahal Kəndçilər İttifaqı Ərzaq Nəzarətinə bir məktub göndərərək deyir ki, Bakı uyezində [qəzasında] olan biçiz [yoxsul] kəndlilərin ərzaq cəhətdən əhvalını yaxşılaşdırmaq və onları kənd məhətkərlərinin alından xilas etməkdən ötrü Bakı Mahal Kəndçilər İttifaqı fevralın 1-dən işə başlamışdır. Buna görə İttifaq İdarəsi Ərzaq Nəzarətindən xahiş edir ki, kəndlərdə nə qədər nüfus [əhali] olduğu-nu məhəllində [yerində] təhqiq etməkdən ötrü axırncı dəfə yazılan nüfus siyahısının surətini İttifaq İdarəsinə versin. Ərzaq şeyləri buraxılmasından ötrü kəndlərdən göndərilmiş olan mirski priqəvor-lar [camaat hökmi] təhqiq edilməkdən ötrü Kəndçilər İttifaqına göndərilisən və İttifaq tərəfindən bu barədə şəhadətnaməsi olmayana heç bir şey buraxılmasın. Bundan əlavə, kənd əhalisinə

paylanmaqdan ötrü Kəndçilər İttifaqına müəyyən miqdarda ərzaq şeyləri buraxılsın. Bununla belə Kəndçilər İttifaqı vəd edir ki, ərzaq şeylərini kənd əhalisi arasında öz müfəttişi iştirakı ilə təqsim etsin.

- Balıq Vətəğələri İdarəsi Maliyyə Nəzarətinin gömürük şöbəsinə mürciətlə Azərbaycan daxilindən kanara təza balıq çıxarmaqdan ötrü vətəgə icarədarlarının hər dəfə icazə almaq üçün Bakıya gəlməkdə nə qədər müşkülət, məxaric və vaxt sərf edildiyini, bununla bərabər bəliqlərin xarab olduğunu təsvir ilə bundan belə məzkur [deyilən] icarədarlara icazəsiz olaraq balıq çıxarılmasına izin veril-məsini xahiş etmişdir. Maliyyə Nəzarətinin gömürük şöbəsi Vətəgə İdarəsinin bu məktubu mövcübinca [əsnasında] Ərzaq Nəzarətinə mürciət edib məzkur idarənin bu istidasiın [xahişinin] qəbul olun-masını xahiş etmişdir. Gömürük şöbəsi burasını da əlavə etmişdir ki, Azərbaycan daxilində hasil olan balıq Azərbaycan əhalisi üçün kifay-ət qədərdir.

- Ərzaq Nəzarəti Şimali Qafqaziyyəyə neft verib, əvəzində başqa mallar almaq və Şimali Qafqaziyyədən Azərbaycana göndərilən mal-ların qaydaya salınması şəraitini həll etməyi dəvə vəkilli A.K.Ya-novskiyə havələ etmişdir. Bununla belə Yanovskiyə təklif edilmişdir ki, əqəllən [ən əzi] həftədə bir dəfə ona vağızar olunan [tapşırılan] işlər haqqında Ərzaq Nəzarətinə məlumat versin.

GÜRCÜSTANDA

Gürcüstanda Müsəlman Şuray-Millisi

Şuray-Millisi [Milli Şura] sədri Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Tiflisdən getdiyinə görə, şura fevralın axırlarında heyəti-rüəsə intixab etmişdir [rəyasət heyəti seçmişdir]. Ə.M.Nərimanov, müavinləri Ə.H.Qarayev və Ə.B.Bayramov intixab olunmuşlardır. Fevralın 22-də vəqə olan iclasda Gürcüstən müsəlmanlarının ru-hani işləri haqqında oxndan bəri qaldırılmış olan ən mühüm məsələ müzakirə edilmişdir. Uzun müzakirədən sonra Şuray-Millisi xüsusi bir Ruhani Komissiyası intixab edib, Gürcüstən müsəlmanlarının ruhani işləri haqqında Şuray-Millisi tərəfindən hazırlanan layihəyi-qənuuniyyə [qənuun layihəsi] Gürcüstən Hökuməti tərəfindən təsdiq edilənə qədər Azərbaycan paytaxtına köçürülmüş olan sabiq Zaqafqaziyyə ruhani idarələrinin haqqı və itxiarını məzkur [deyilən] komissiyaya havələ etmişdir. Xüsusi Ruhani Komissiyasına Axund Molla Məhəmmədhasən Mövlazadə, Molla Nəman əfəndi Tere-qulov, Mirzə Şərif bəy Mirzəyev, doktor Mirzə Saleh Muxtarov, müəllim Sübhənanqulov intixab edilmişlərdir.

Axıska cəbhəsində

Axıska cəbhəsində hərəkat edən Xalq qvardiyasının bütün müsəlləh [silahlı] qüvvələrinin Baş ərkanı-hərb [Baş qarəğah] komandanı general Axmetelov təyin edilmişdir.

İngiltərə ərkanı-hərbində

Mayor Sonders Qafqaziyyədən İngiltərə komandanlığının baş ərkanı-hərbi namından [adından] "Borba" qəzetəsi idarəsinə böylə bir məktub göndərmişdir:

"Tiflis mətbuatında bu yaxınlarda bir xəbər yazılmışdır ki, Gürcüstən Hökuməti İngiltərə heyətinin rəyi ilə Vladiqafqaz qaçqın-larının Gürcüstana daxil olmasına icazə vermişdir. Biz vəkil edilməmiş xəbər verək ki, bu xəbər doğru deyildir. Bu münasibətlə Gürcüstən Hökuməti tərəfindən isticav olunmuş [soruğu çəkilmiş] İngiltərə Baş ərkanı xəbər vermişdir ki, İngiltərə məmurlarına daxil olan işlər dairəsində Gürcüstən Hökuməti tərəfindən təklif edilən plan əley-hinə, yəni Mesxetdən qaçanların tərkisil edilməsinə etiraz yox-dur. Bu adamların Gürcüstana gəlmələri, onlara nəzarət etmək və onları saxlamaq məsuliyyəti ancaq Gürcüstən Hökuməti öhdəsinə düşür."

Gürcüstən Parlamanı vəkilləri General Forester-Volker nəzində

"Borba" qəzetəsi yazır ki, Gürcüstən Parlamanının qərarına görə fevralın 21-ində Parlaman heyəti Takaişvili başda olmaq üzrə İngiltərə heyəti sədri Forester-Volkerin yanına gedib Denikinin Gürcüstən üzərinə hücum etməsi münasibətində İngiltərə Hökuməti göndərdiyi axırncı teleqrafına görə Gürcüstən Parlamanı namindən [adından] İngiltərə hökumətinə rəzil işzər etmişlərdir. İngiltərə generalı buna cavab olaraq söyləmişdir ki: "Mən Gürcüstən Parlamanı heyətini qəbul etməklə çəxəddəm. Sizin etdiyiniz hissiiyyə-tə məmnunam. Mən məmnuniyyətimiz əzaltmaq istəməyərək burasını da söyləməliyəm ki, bu axır vaxt məhəlli [yerli] mətbuatda məəttəəssüf [təəssüf ki], İngiltərə haqqında nələyi qəmaqlələr ya zılmaqdadır. Mən ümidvarəm siz anlayırsınız ki, hərgəh gürcü mil-ləti hər beş dağıqədə İngiltərə hökumətinə olan münasibətini dəyiş-sə, o zaman Gürcüstənlə İngiltərə arasında dostluq işi bərpa edil-məz. Burasını da siz deməliyəm ki, mən sizə leksiya oxumuram. Ləkin münasibəti-vaxtdan istifadə edib öz hissiiyyətimizi sizə söyləyirəm. Hatta bilirəm ki, siz Gürcüstən Parlamanının nümayəndələrisiniz. Gürcü millətinə təlim verəcəksiniz ki, İngiltərə Hökuməti hərgəh gürcü millətinə münasibəti olan siyasəti xaləldər etmişsə də, həmişə gürcü millətinin mənfəəti üçün siyasətini islah etməyə hazırdır. Burasını da lazım bilirəm siz xəbər verim ki, heç kas cənab generalının hərəkatərinə zəmanət edə bilməz. Generalın xeyli xətərlə [təhlükəli] toyfədir. Onları asanlıqla əgil-ləndirməyə olmaz. Zənn edirəm ki, gürcü ordusu da bu cür günəhəhlər-ənəni deyildir. Yəni də təkrar edirəm ki, sizin bu ziyaratınız mənim artıq dərcədə məmnun etdi."

TEATRO VƏ MUSİQİ

Bu gün cümə günü fevralın 28-də Hökumət Teatrosunda (sabiq Mailov) Hacıbəyov Qardaşları müdiriyyəti tərəfindən Zülfüqar bəy Hacıbəylinin şöhrət qazanmış "Aşıq Qərib" operası təntənəli bir surətdə mövqeyi-tamaşaya qoyulacaqdır. Oğlan və qız böyük xor dəstəsi vardır. Biletlər teatrın kassasında satılmaqdadır. Tamaşa axşam saat 8-in vaxtında başlanacaqdır.

Daşkəndli Xəlil Səid əfəndiyə!

Ünvanınızı Nuxada "Bilik" kitabxanasına bildirməyiniz mütəmənnadır [xahiş olunur].

Daşkəndli tələbələr
5709 1-4

Mama Gövhər xanım

Hər gün naxoşları qəbul edir saat 9-dan 12-yə qədər. Adres: Armyanski küçədə, 13 nömrəli evdə, 1-ci mərtəbə. (Bu yaxınlarda orada xüsusi təvəllüdxana [doğum evi] açılacaqdır).

2695

Petroqradından gəlmiş doktor İshaq Avetisoviç Aktor

(professor Mixaylovun müavinini)
Mamalıq, qadın və urologiya naxoşluğuna mübtələ olanları qəbul etməyə başlamışdır. (Bövl [idrar] yolu azarını, köhnə və təzə

süzənəyə müalicə edir.) Bövl yolunu ayna ilə müayinə edir. Hər gün axşam saat 3-dən 6-ya kimi. Çahərsənə günləri fəqirləri pulsuz qəbul edir. Ünvan: Telefontı küçədə 41 nömrəli evdə, mənzil nömrə 3. Telefon 20-90.

2663

Diş həkimi

İ.S.Tarşeynbaum

Dişlərə müalicə edir, ağrısız çıxarır, sadə və qızıl süni dişlər qayırır. Sisyahovski küçədə 41 nömrəli evdə (Çadrovı küçənin küncündə, Quba meydanı yanında).

2669

Arvad diş həkimi

M.S.İdaşkina

Naxoşları qəbul edir səhər saat 9-dan axşam saat 6-ya kimi. Ünvan: Nikolayevski küçədə 25 nömrəli evdə. Telefon 32-41.

2629

Arvad həkimi Y.A.Qirişqori

Knyaz Kropotkin adına olan sabiq Xarkov uşaq xəstəxanasının müdirinin müavini daxiliyyə və uşaq xəstəliklərini qəbul edir hər gün səhər saat 11-dən 1-ədək, axşam saat 4-dən 7-yədək.

Cümə günləri fəqirləri pulsuz qəbul edir. Ünvan: Spasski küçə nömrə 33, Kamenisti küçənin küncündə.
5701 12-4

Diş həkimi S.M.Hamburq

Nikolayevski küçədə nömrə 29, Parlaman qarşısında. Telefon 5-96. Dişlərə və ağıza müalicə edir. Kauguk və qızıl üzərində süni dişlər qayırır. Dişləri və tüklləri ağrısız çıxarır. Qızıl işləyir. Qəbul edir səhər saat 9-dan 2-yə kimi; axşam saat 4-dən 7-yə kimi.

Doktor Musa bəy Rəfiyev

Daxili əmrəza [xəstəliklərə] diqqət olan naxoşları qəbul etməyə başlamışdır. Səhər saat 9-11-ə kimi. Axşam saat 5-7-yə kimi. Ünvan: Armyanski, nömrə 15. Telefon 16-80.

b-37

Arvad diş həkimləri

Z. A. Şexter və xanım

Dişlər ağrısız çıxarılır. Qızıl qapaq, qazma və hər növ qayırma dişlər. Dişin yaxşı qayırılması təmin olunur. Kənarından gələnlər üçün iş tezliklə görülür. Qiymətlər münasibətdir. Qəbul olunur 9-2-yə və axşam 4-7-yə kimi. Voronovski küçə 7-11 nömrəli evdə, paradni qapıdan.

215

Baytəriyyə həkimi və Tibbi fakültənin 2-nci kursunun müdavim-lərindən **A.A.Ter-Bağdasarov** xirdə heyvanları səhər saat 4-dən axşamada, qiymətli heyvanlara isə mal sahibinin evində baxır və cavan heyvanlara qiymət qoyur. Ünvan: Kartınntı küçədə nömrə 100. Telefon nömrəsi 43-08.

2681

Doktor Lariyonov

cərrahiyyə və arvad xəstəxanası

(Bazarnı və Qubernski küçələrinin küncündə) naxoşlar qəbulunu təzələmiş: 1) Xəstəxanada yatmaq ehtiyacı olanlar həməvəqt [həmişə]; 2) Gələnlər xəstələr səhər saat 9-dan gündüz saat 4-ə qədər. Xəstəxananın həkimləri: Arvad xəstəliklərindən: doktor V.Q.Mitrofanov. Cərrahi xəstəliklərindən: doktor A.I.Okinşevic, dok-tor Mir Əsədulla Mirqasımov.

2683

Elan

Azərbaycan Posta və Teleqraf Nəzarəti elan edir ki, bu şubətin 24-dən etibarən Bakıda böyük posta və teleqraf məktəbi açılır. Dərs axşam saat 5-də başlanir. Ərizə Posta və Teleqraf Nəzarətində qəbul olunur.

Adres: Mirbəbəyinin evində 3-cü mərtəbədə, Naberejni küçədə.